

compliance a tzv. podnikatelské etiky (*Business Ethics*), která je v podnikové praxi zpravidla interně i navenek prezentována formou přijímání tzv. **etických kodexů**.

1.3 Compliance rizika v podnikové praxi

Jak již bylo konstatováno výše, východiskem a základem každé korporátní compliance je identifikace a analýza **compliance rizik**.

Compliance riziky se přitom rozumí ta specifická rizika v podnikatelské a související činnosti dané obchodní společnosti, která jsou spojená s povinnostmi buď výslovně stanovenými právními předpisy, nebo s povinnostmi a závazky, jež vyplývají z koncernových či jiných interních předpisů (směrnic) a s požadavky vycházejícími z tzv. best practice.

V tomto směru je třeba rozlišovat:

- **obecná** compliance rizika, tj. rizika společná pro všechny obchodní korporace a podnikání jako takové (compliance rizika spojená s trestní odpovědností právnických osob nebo odpovědností za porušení pravidel hospodářské soutěže, environmentální rizika atd.);
- **odvětvová** compliance rizika, tj. rizika společná pro podnikání v příslušném ekonomickém odvětví (rizika podniků v energetice, chemickém průmyslu, elektronických komunikacích, bankovníctví atd.);
- **specifická** compliance rizika, tj. rizika specifická výlučně pro danou obchodní korporaci (např. daná tím, že jde o soutěžitele s dominantním postavením na trhu zboží a služeb atd.).

Vedle tohoto rozlišování compliance rizik se v teorii i praxi korporátní compliance občas doplňkově aplikuje i dělení rizik používané převážně v risk managementu, které rozlišuje na jedné straně **systémová rizika** a na straně druhé pak **rizika provozní**.

Cílem identifikace a analýzy compliance rizik je v zásadě určitá forma **profilace** dané obchodní společnosti z hlediska compliance rizik, která slouží nejen k jejich vnímání a zohlednění, ale

především ke stanovení vhodných postupů, opatření a nástrojů k minimalizaci, anebo i příp. vyloučení zjištěných compliance rizik v rámci navazující implementační fáze.

V rámci již uvedené **identifikačně analytické fáze** jde v první řadě zejména o sběr a vyhodnocení potřebných informací ze všech oblastí a úseků činnosti podniku, tj. nejen z těch úseků, které jsou z hlediska compliance speciálně považovány za obecně rizikové (obchod, finance a účetnictví, životní prostředí), ale i z těch úseků, které se jako rizikové na první pohled nejeví, resp. jevit nemusí. To se často týká např. vybraných compliance rizik ve výrobě anebo obecně v rámci pracovních právních vztahů. Vždy přitom jde zejména o identifikaci konkrétních interních procesů anebo standardizovaného chování zaměstnanců, kde jsou přítomna compliance rizika, a v souvislosti s tím i analyzovat možné rizikové scénáře.

Nedílnou součástí analýzy identifikovaných compliance rizik by měla být jejich klasifikace a současně i kvantifikace závažnosti.

Klasifikace compliance rizika znamená, že identifikované riziko je klasifikováno co do svého obsahu (druh rizika), zdroje (příčiny), oblasti výskytu a možného rizikového scénáře, jakož i co do právních, finančních a jiných dopadů s ním spojených.

Příkladem může být klasifikace compliance rizika spojeného s kontakty obchodních zástupců s pracovníky jiných soutěžitelů (konkurentů). Jde o tzv. soutěžní riziko, vycházející z příp. porušení pravidel hospodářské soutěže, konkrétně zákazu dohod soutěžitelů podle § 3 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže¹.

P

¹ (1) Dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále jen „dohody“), jejichž cílem nebo výsledkem je narušení hospodářské soutěže, jsou zakázané a neplatné, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) nepovolí prováděcím právním předpisem z tohoto zákazu výjimku. Dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný, nejsou považovány za zakázané.

(2) Z dohod zakázaných podle odstavce 1 jsou zakázány zejména dohody,